

Čtvrtek 22. května 2008

Súdán a Mezinárodní trestní soud (ICC)

P6_TA(2008)0238

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 22. května 2008 o Súdánu a Mezinárodním trestním soudu

(2009/C 279 E/23)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o Súdánu,
 - s ohledem na Římský statut Mezinárodního trestního soudu, který vstoupil v platnost dne 1. července 2002,
 - s ohledem na přijetí rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1593 dne 31. března 2005,
 - s ohledem na závěry Rady o Súdánu a Čadu ze dne 11. prosince 2007 a 30. ledna 2008,
 - s ohledem na prohlášení předsednictví učiněné jménem Evropské unie o příležitosti výročí postoupení situace v soudánském Dárfúru Mezinárodnímu trestnímu soudu, které bylo přijato dne 31. března 2008,
 - s ohledem na udělení Sacharovovy ceny za rok 2007 Sálihovi Mamúдови Usmánovi, soudánskému právníkovi zabývajícímu se ochranou lidských práv, který pracuje v soudánském regionu Dárfúru, za jeho práci, při níž se snaží dosáhnout spravedlnosti pro oběti občanské války v Dárfúru,
 - s ohledem na kampaň „spravedlnost pro Dárfúr“, kterou zahájila velká skupina nevládních organizací s cílem vyvíjet nátlak na Súdán, aby spolupracoval s Mezinárodním trestním soudem a splnil zatykače Mezinárodního trestního soudu,
 - s ohledem na čl. 115 odst. 5 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že bezpečnostní situace v Dárfúru zůstává i nadále mimořádně neklidná a že došlo k významným střetům mezi povstaleckým hnutím a vládními silami, které měly vliv na humanitární činnost,
- B. vzhledem k tomu, že je hluboce šokován utrpením stovek tisíců mužů, žen a dětí, kteří jsou biti, zabíjeni, znásilňováni, vyháněni z domovů nebo se z jiných důvodů stali oběťmi konfliktu v Dárfúru, a vzhledem k tomu, že situace se od roku 2003 trvale zhoršuje a že pokračují bezohledné letecké útoky na civilní obyvatelstvo,
- C. vzhledem k tomu, že doktrína OSN o „odpovědnosti za ochranu“ stanoví, že v případě, kdy vnitrostátní orgány zjevně nejsou schopny chránit své obyvatelstvo, mají povinnost poskytnout potřebnou ochranu jini,
- D. vzhledem k tomu, že Rada bezpečnosti OSN v březnu 2005 postoupila situaci v Dárfúru Mezinárodnímu trestnímu soudu a poté bylo zahájeno vyšetřování,
- E. vzhledem k tomu, že Súdán podepsal Římský statut, kterým byl v roce 2002 zřízen Mezinárodní trestní soud, avšak neratifikoval jej,
- F. vzhledem k tomu, že vláda Súdánu je jako členská země OSN povinna spolupracovat s Mezinárodním trestním soudem v duchu rezoluce č. 1593(2005), kterou Rada bezpečnosti přijala na základě svých pravomocí podle kapitoly 7,

Čtvrtek 22. května 2008

- G. hluboce znepokojen tím, že od vydání zatykačů vláda Súdánu opakovaně odmítala spolupracovat s Mezinárodním trestním soudem a několikrát se fakticky postavila proti Mezinárodnímu trestnímu soudu a mezinárodnímu společenství,
- H. vzhledem k tomu, že v dubnu 2007 Mezinárodní trestní soud vydal zatykač na bývalého soudánského ministra vnitra Ahmada Hárúna a na bývalého vůdce milicí Džandžavíd Alího Muhammada Alího Abd-al-Rahmana, známého také pod jménem „Alí Kušajb“ za 51 údajných případů válečných zločinů a zločinů proti lidskosti,
- I. vzhledem k tomu, že Ahmad Hárún je nyní ministrem pro humanitární záležitosti, který je tedy odpovědný za blaho samotných obětí svých údajných zločinů a za kontakty s mezinárodními mírovými silami (Mise OSN a Africké unie v Dárfúru – UNAMID); vzhledem k tomu, že byl rovněž povýšen do funkce předsedy vládního výboru, jehož úkolem je zabývat se stížnostmi na porušování lidských práv; vzhledem k tomu, že Alí Kušajb, který byl v době vydání zatykače v soudánské vazbě pro jiná obvinění, byl v říjnu 2007 propuštěn z vězení, přestože jeho vydání požadoval Mezinárodní trestní soud,
- J. vzhledem k tomu, že v červnu 2007 a poté opakovaně v prosinci 2007 úřad žalobce podal Radě bezpečnosti OSN zprávu o tom, že soudánská vláda není schopna a ochotna s Mezinárodním trestním soudem spolupracovat, a konstatoval, že nebyly učiněny žádné kroky k zatčení a vydání Ahmada Hárúna a Alího Kušajba,
- K. vzhledem k tomu, že dne 5. června 2008 bude hlavní žalobce Mezinárodního trestního soudu Luis Moreno Ocampo podávat již posedmé zprávu Radě bezpečnosti OSN o pokroku svého vyšetřování v Dárfúru a o spolupráci, kterou soudánské orgány poskytl,
- L. vzhledem k tomu, že je rozhodnut podporovat Mezinárodní trestní soud v této rozhodné fázi jeho práce a je přesvědčen, že ukončení beztrestnosti pro ty, kdo plánovali a páchali hrůzné zločiny spáchané v Dárfúru, je nezbytnou součástí řešení konfliktu v Dárfúru,
- M. vzhledem k tomu, že 10. a 11. května 2008 rebelové z Hnutí za spravedlnost a rovnost zaútočili na Omdurman blízko Chartúmu, což si vyžádalo nejméně 200 obětí,
- N. vzhledem k tomu, že 20. května 2008 po první vlně střetů, ke kterým došlo o týden dříve, vypukly mezi soudánskou armádou a Súdánskou lidově osvobozenou armádou (SPLA) těžké boje v Abyei, městě bohatém na ropu, na něž si dělá nárok jak jih, tak i sever, jejichž výsledkem bylo podle OSN 30 000 až 50 000 vnitřně vysídlených osob a dosud neurčený počet obětí,
- O. vzhledem k tomu, že 4. května 2008 soudánská armádní letadla bombardovala civilní cíle v severním Dárfúru, což mělo za následek dvanáct civilních obětí,
- P. vzhledem k tomu, že konflikt v Súdánu si doposud vyžádal přibližně 300 000 obětí (odhad OSN z nedávné doby) a zanechal 2,5 milionu vnitřně vysídlených osob, a uprchlíků a vzhledem k tomu, že nejistota v regionech Dárfúru se zvyšuje,
- Q. vzhledem k tomu, že síly UNAMID mají na místě stále k dispozici pouze asi 7 500 jednotek a ani ne 2 000 policistů z 26 000, kteří byli odsouhlaseni,
1. rozhodně odsuzuje trvalou neschopnost Súdánu spolupracovat s Mezinárodním trestním soudem, zatknout a předat Ahmada Hárúna a Alího Kušajba Mezinárodnímu trestnímu soudu a splnit tak své závazky podle mezinárodního humanitárního práva, což demonstruje do očí bijící opovrhování stovkami tisíců obětí a jejich rodinami a miliony lidí, kteří byli od počátku konfliktu nuceni opustit své domovy;
 2. naléhavě vyzývá soudánskou vládu, aby ratifikovala statut Mezinárodního trestního soudu a aby splnila rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1593(2005) a bezpodmínečně spolupracovala s Mezinárodním trestním soudem a usilovala o odpovídající a účinné vyšetřování a stíhání válečných zločinů a zločinů proti lidskosti spáchaných v oblasti Dárfúru;

Čtvrtek 22. května 2008

3. naléhavě vyzývá orgány v Chartúmu, aby bez dalšího odkladu zatkly a vydaly dva podezřelé Mezinárodnímu trestnímu soudu a okamžitě přerušily kruh beztrestnosti v Dárfúru a aby spolupracovaly na budoucím vyšetřování Mezinárodního trestního soudu v Dárfúru;

4. vyzývá Radu ve složení pro obecné záležitosti a vnější vztahy, která se sejde ve dnech 16.–17. června 2008, a Evropskou radu, která se sejde 19.–20. června 2008, aby projednali zprávu žalobce Mezinárodního trestního soudu a přijaly opatření na přijetí cílených kárných opatření EU proti jasně určené skupině soudánských funkcionářů, kteří nesou odpovědnost za to, že Súdán nespolupracuje s Mezinárodním trestním soudem, včetně:

- zmrazení a zabavení majetku jednotlivců označených jako osoby bránící spolupráci s Mezinárodním trestním soudem a také identifikaci a zaměření se na zámožný majetek firem spojených se Stranou národního kongresu (vládní většinová strana), které jsou hlavním zdrojem financování milicí v Dárfúru;
- opatření zabráňující využití bank EU pro jakékoli finanční operace nebo platby prováděné jménem těchto jednotlivců;
- opatření bránící obchodu a dalším hospodářským a obchodním stykům mezi těmito jednotlivci nebo jakýmkoli právníky osobami nebo společnostmi kontrolovanými těmito jednotlivci a evropskými společnostmi, zejména zaměřených na tok příjmů z ropného průmyslu;

5. naléhavě žádá členské státy a kandidátské země, které mají zastoupení v Radě bezpečnosti OSN, tj. Belgii, Francii, Itálii, Spojené království a Chorvatsko, aby 5. června 2008 během jednání s žalobcem zaujaly jednoznačné stanovisko v souladu se společným postojem EU k Mezinárodnímu trestnímu soudu, a aby adekvátně reagovaly na zjištění žalobce a vyzvaly Súdán, aby s okamžitou platností začal uplatňovat rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 1593(2005) a plnil požadavky Mezinárodního trestního soudu;

6. vyzývá všechny ostatní státy zastoupené v Radě bezpečnosti OSN, aby podpořily jakoukoli žádost žalobce jménem Mezinárodního trestního soudu, a zejména žádá Čínu, Rusko, Jižní Afriku a Libyi, aby v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti č. 1593(2005) dostály svým slovům a nebránily Radě bezpečnosti v jejím jednání dne 5. června 2008;

7. naléhavě žádá členské státy EU a Radu bezpečnosti OSN, aby usilovaly o to, že součástí oficiálního programu nadcházející návštěvy Rady bezpečnosti OSN v Chartúmu na konci května 2008 bude jednoznačná zmínka o beztrestnosti a začlenění zatykačů Mezinárodního trestního soudu;

8. vyzývá členské státy EU a Komisi, aby zajistily, že jejich rozsáhlá rozvojová pomoc nebude poskytována prostřednictvím ministerstva pro humanitární záležitosti pod vedením Ahmada Hárúna, a naléhavě žádá všechny poskytovatele pomoci, aby vyvíjeli formální nátlak na vládu Súdánu, aby zbavila Ahmeda Hárúna funkce;

9. žádá EU, aby vyvíjela nátlak na Čínu, aby se připojila k mezinárodnímu úsilí o ukončení konfliktu a využila svého významného vlivu na vládu Súdánu, který vychází z jejího postavení jakožto čelního poskytovatele příjmů, které vláda získává z prodeje ropy; naléhavě žádá Čínu, aby přestala do Súdánu dodávat zbraně;

10. žádá Africkou unii a Ligu arabských států, aby se aktivně zapojily do řešení otázky v Dárfúru a naléhaly na soudánskou vládu, aby spolupracovala s úřadem žalobce Mezinárodního trestního soudu na probíhajících a budoucích vyšetřováních, a vyzývá předsednictví EU, aby spolupráci Súdánu s Mezinárodním trestním soudem zařadilo na program politických dialogů a vrcholných schůzek s klíčovými partnery, jako jsou Čína, Spojené státy, Africká unie a Liga arabských států;

11. vyzývá Radu a Komisi, aby pravidelně informovaly Parlament o své stávající a plánové snaze přimět soudánskou vládu, aby spolupracovala s Mezinárodním trestním soudem, a očekává, že bude dále informován a slibuje, že využije všech příležitostí k tomu, aby otázku projednal se soudánskými úředníky a dalšími partnery;

Čtvrtek 22. května 2008

12. odsuzuje útoky povstalců Hnutí za spravedlnost a rovnost na Omdurman ve dnech 10. a 11. května 2008 i letecké útoky na severní část Dárfúru 4. května 2008, při nichž bylo zabito 12 osob, zraněno 30 osob a zničeny škola, vodní instalace a tržnice;
13. vyjadřuje vážné obavy nad obnovenými srážkami mezi súdánskou armádou a Súdánskou lidově osvobozenou armádou v Abeyi, které kladou další požadavky na humanitární pomoc, brání provádění humanitárních operací a mohly by potenciálně ohrozit mírovou dohodu z roku 2005;
14. odsuzuje jakékoli porušování míru a příměří kteroukoli stranou, a zejména jakékoli násilí páchané na civilním obyvatelstvu a útoky na humanitární pomoc;
15. vyzývá súdánské orgány, zejména vládu národní jednoty, aby plně podpořily účinné zahájení činnosti UNAMID a podpořily všechny snahy o zajištění stability a vytvoření bezpečného prostředí;
16. znovu zdůrazňuje, že trvalý mír nemůže být zaručen, nebudou-li potrestány vážné zločiny; vyzývá pozorovatele mírových rozhovorů EU, aby zdůraznili, že je nezbytné ukončit beztrestnost, má-li se vybudovat udržitelný respekt vůči právnímu státu a lidským právům v Súdánu;
17. vyzývá súdánskou vládu a všechny ozbrojené skupiny, aby dodržovaly lidská práva a mezinárodní humanitární právo a zdržely se jakýchkoli náhodných útoků na civilní obyvatelstvo, včetně sexuálního násilí na ženách;
18. vyzývá všechny účastníky konfliktu, aby upustili od odvádění a využívání dětských vojáků do 18 let a vyzývá súdánské orgány, aby chránily vysídlené děti, zejména nezletilé děti bez doprovodu, jak stanoví příslušné úmluvy;
19. zároveň vyzývá všechny třetí strany, aby ukončily dovoz zbraní všem stranám konfliktu v tomto regionu a aby dodržovaly lidská práva a mezinárodní mír a bezpečnost ve vztahu k Súdánu;
20. je znepokojen nad zprávami o masovém zatýkání v Chartúmu v souvislosti s útoky povstalců; připomíná súdánské vládě, že má podle Africké charty o lidských právech a právech národů závazky, na jejichž základě nesmí být, mimo jiné, nikdo svévolně zatčen nebo zadržován a každý jednotlivec má právo na obhajobu a spravedlivý proces v přijatelné době;
21. naléhavě žádá zvláštního zástupce EU pro Súdán, Pekku Haavistoa, aby v souladu s jeho pravomocemi a společným postojem EU k Mezinárodnímu trestnímu soudu začal jednat a využil všech dostupných příležitostí k tomu, aby před súdánskými mluvčími a dalšími partnery zdůraznil, že je nezbytné neprodleně zatknout a vydat Ahmada Hárúna a Aliho Kušajbu a spolupracovat s Mezinárodním trestním soudem, a vyzývá zvláštního zástupce, aby pravidelně informoval ostatní orgány EU o vývoji situace;
22. vyjadřuje vážné znepokojení nad nedostatkem zdrojů UNAMID a vyzývá členské státy Africké unie a mezinárodní společenství, aby zvýšily své příspěvky, a umožnily tak naléhavé rozmístění dalších jednotek a vybavení v Dárfúru;
23. naléhavě žádá súdánskou vládu, aby respektovala své závazky v rámci moratoria na omezování a znesnadňování práce humanitárních pracovníků; zdůrazňuje, že vystupňované násilí v posledních měsících mělo také vliv na humanitární operace, neboť organizované krádeže a únosy vedly ke ztrátám dodávek pomoci, v jejichž důsledku musely agentury zásobující potravinami zkrátit přidělované dávky na polovinu u více než třech milionů lidí v Dárfúru, kteří jsou na této pomoci závislí;

Čtvrtek 22. května 2008

24. vyzývá EU a další mezinárodní činitele, aby přijaly vhodná opatření zaměřená proti těm, kteří se dopouští násilí a porušují příměří nebo útočí na civilní obyvatelstvo, mírové síly nebo humanitární operace, a aby učinily veškeré nezbytné kroky k ukončení beztrestnosti;

25. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal Radě, Komisi, zvláštnímu zástupci EU v Súdánu, soudánské vládě, vládám členských států EU a členům Rady bezpečnosti OSN, orgánům Africké unie, orgánům Ligy arabských států a žalobci Mezinárodního trestního soudu.

Zadržování politických vězňů v Bělorusku

P6_TA(2008)0239

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 22. května 2008 o zadržování politických oponentů v Bělorusku

(2009/C 279 E/24)

Evropský parlament,

- s ohledem na svá předchozí usnesení o situaci v Bělorusku, zejména na usnesení ze dne 21. února 2008 ⁽¹⁾,
 - s ohledem na prohlášení Komise ze dne 21. listopadu 2006 o připravenosti Evropské unie obnovit vztahy s Běloruskem a jeho občany v rámci evropské politiky sousedství (EPS),
 - s ohledem na prohlášení předsednictví EU ze dne 28. března 2008 k Bělorusku,
 - s ohledem na prohlášení předsednictví EU ze dne 29. dubna 2008 o opětovném uvěznění a pronásledování politických oponentů v Bělorusku,
 - s ohledem na prohlášení předsednictví EU ze dne 6. května 2008 o posledním vývoji vztahů mezi Běloruskem a Spojenými státy,
 - s ohledem na čl. 115 odst. 5 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že dva běloruští prodemokratičtí aktivisté Andrej Kim a Sjarhej Parsjukevič byli odsouzeni k přísným trestům za účast na pokojných demonstracích podnikatelů, které proběhly dne 10. a 21. ledna 2008,
- B. vzhledem k tomu, že přetrvávající zadržování Alexandra Kazulina je dalším dokladem toho, že Bělorusko porušuje svou povinnost dodržovat zásady a závazky Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), jejímž je členem,
- C. vzhledem k tomu, že Parlament vyzval Radu a Komisi, aby navrhly, jakým způsobem lze zesílit tlak na Lukašenkův režim na půdě mezinárodních organizací, a požaduje, aby byl předložen ucelený balíček konkrétních, cílených sankcí, jež citelně postihnou osoby odpovědné za represe, avšak nebudou zdrojem dalšího utrpení občanů Běloruska,
- D. vzhledem k tomu, že Parlament odsoudil použití násilí a zatčení vysokého počtu účastníků shromáždění, která se dne 25. března 2008 konala v Minsku a dalších běloruských městech u příležitosti Dne svobody,
- E. vzhledem k tomu, že běloruská vláda prohlásila 10 diplomatů Spojených států za nežádoucí osoby a vyhostila velvyslance Spojených států v Bělorusku, což je neoprávněný krok, který poškozují zájmy běloruských občanů,

⁽¹⁾ Přijaté texty, P6_TA(2008)0071.